

PREDSTAVNIK ZAPOSLENIH ZA ZAŠTITU I ZDRAVLJE NA RADU U EPCG AD NIKŠIĆ

EMPLOYEE REPRESENTATIVE FOR HEALTH AND SAFETY AT WORK IN EPCG AD NIKŠIĆ

Autor: Vlatko Eraković, Elektroprivreda Crne Gore AD Nikšić-Crna Gora, vlatko.erakovic@epcg.com.

APSTRAKT

Bezjednost zaposlenih, zaštita i zdravlje na radu, ne zavise samo od tehničkih postrojenja, opreme, najvišeg rukovodstva, već i od ukupne svijesti zaposlenih o značaju zaštite i zdravlja na radu.

U Elektroprivredi Crne Gore – AD Nikšić je shodno Zakonu o ratifikaciji Konvencije Međunarodne organizacije rada br. 135 o zaštiti i olakšicama koje se pružaju predstavnicima radnika u preduzeću, imenovan je Predstavnik zaposlenih za ZZNR, na predlog reprezentativne sindikalne organizacije u martu 2016. godine.

Za svrhe ove konvencije, izrazom "predstavnici radnika" označavaju se lica koja su nacionalnim zakonima ili u praksi priznata kao takva, bez obzira na to da li su:

- a) sindikalni predstavnici, odnosno predstavnici koje je imenovao ili izabrao sindikat ili članovi tih sindikata, ili
- b) izabrani predstavnici, odnosno predstavnici koje su slobodno izabrali radnici preduzeća u skladu s odredbama nacionalnih zakona ili propisa ili kolektivnih sporazuma, čije funkcije ne obuhvataju aktivnosti koje su priznate kao isključivi prerogativ sindikata u odgovarajućoj zemlji.

Obaveze Poslodavca i Predstavnika zaposlenih su navedene u Zakonu o radu i Zakonu o zaštiti i zdravlju na radu. Predstavnik zaposlenih za zaštitu i zdravlje na radu u EPCG– AD Nikšić, obavezan je da do kraja prvog kvartala tekuće godine, napiše Izvještaj o zaštiti i zdravlju na radu u kompaniji za predhodnu godinu.

Oblasti koje su obuhvaćene u Izvještaju su:

1. Normativna infrastruktura,
2. Osposobljavanje zaposlenih za bezbjedan rad,
3. Zdravstveni pregledi zaposlenih
4. Povrede na radu,
5. Sredstva i oprema kolektivne i lične zaštite na radu,
6. Ispitivanje uslova radne sredine,
7. Procedure, uputstava i zapisi iz oblasti zaštite i zdravlja na radu u skladu sa IMS-om,
8. Zaštita i spašavanje,
9. Dezinfekcija, dezinsekcija, deratizacija, eradikacija (DDDE),
10. Inspekcijski nadzor.

Izvještaj o ukupnom stanju zaštite i zdravlja na radu se dostavlja u štampanoj formi, najvišem rukovodstvu kompanije.

Ključne riječi: Konvencija br. 135-Međunarodne organizacije rada o zaštiti i olakšicama koje se pružaju predstavnicima radnika u preduzeću, Zakonu o radu („Sl. list CG, br. 49/2008, 26/2009, 59/2011 i 66/2012), Zakon o zaštiti i zdravlju na radu („Sl. list CG“, broj 34/14), Predstavnik zaposlenih za zaštitu i zdravlje na radu.

ABSTRACT

Employee safety, protection and health in the workplace depend not only on technical facilities, equipment, top management, but also on the overall awareness of the employees about the importance of the Health and Safety at work.

In Elektroprivreda Crne Gore - AD Nikšić (EPCG), in accordance with the Law on Ratification of the Convention of the International Labour Organization no. 135, on the protection and benefits provided to the workers'

representatives in the company, an Employee Representative was appointed for Health and Safety at the proposal of the relevant union organization in March 2016.

For the purpose of this Convention, the term "workers' representatives" indicates persons who are recognized as such by the National laws or practice, regardless whether they are:

- a) union representatives, i.e. representatives appointed or elected by the union or members of those unions, or
- b) elected representatives, i.e. representatives chosen by the company's workers in accordance with the provisions of the national laws or regulations or collective agreements, whose functions do not include activities that are recognized as exclusive prerogative of unions in the respective country.

The obligations of the Employer and the Employee Representative are specified in the Labour Law and the Law on Health and Safety at Work.

The Employee Representative for Health and Safety in EPCG - AD Nikšić is obliged to prepare a report on Health and Safety in the company for the previous year by the end of the first quarter of the current year.

The areas that are covered in the Report are:

1. Normative infrastructure,
2. Training of the employees for safe work performance,
3. Health examinations of the employees,
4. Injuries at work,
5. Means and equipment of collective and personal protection at work,
6. Assessment of the working environment conditions,
7. Health and Safety procedures, instructions and records in accordance with the IMS,
8. Protection and rescue,
9. Disinfection, disinsection, pest control, eradication (DDPE),
10. Inspection supervision.

The report on the overall state of the Health and Safety at work is submitted in printed form to the top management of the company.

Key words: Convention no. 135-International labour organizations on protection and benefits provided to workers' representatives in the company, the Labour Law ("Official Gazette of Montenegro, No. 49/2008, 26/2009, 59/2011 and 66/2012), the Law on Protection and Health at Work ("Official Gazette of Montenegro", No. 34/14), Employee Representative for Health and Safety at Work.

1. Uvod

Predstavnik zaposlenih za ZZNR je lice odeđeno od strane zaposlenih da ih predstavlja u pitanjima iz oblasti zaštite i zdravlja na radu. Elektroprivreda Crne Gore – AD Nikšić, kao društveno odgovorna kompanija je shodno Zakonu o zaštiti i zdravlju na radu, Zakonu o ratifikaciji Konvencije Međunarodne organizacije rada br. 135 o zaštiti i olakšicama koje se pružaju predstavnicima radnika u preduzeću, a na osnovu Odluke Izvršnog odbora reprezentativnog sindikata (SOZ- EPCG), imenovala Predstavnik zaposlenih za ZZNR. Predstavnik zaposlenih za ZZNR je stručno lice koje se bavi poslovima zaštite i zdravlja na radu unutar kompanije, najmanje tri godine i ima položen stručni ispit. Zakon o zaštiti i zdravlju na radu kao krovni dokument za ovu oblast, integrise pojedine djelove ove Konvencije i jasno propisuje prava i obaveze Predstavnik zaposlenih za ZZNR. Predstavnik zaposlenih za ZZNR je spona-posrednik, između zaposlenih i menadžmenta. Njegove aktivnosti su stručnog i operativnog karaktera koja se isključivo odnose na zaštitu i zdravlje na radu, koje predstavljaju vrlo osjetljiv segment svake kompanije, kroz svakodnevne aktivnosti zaposlenih. Obračanje zaposlenih se vrši pisanim ili usmenim putem po pitanju, tekućih aktivnosti, incidenata, akcidenata, različitih potreba zaposlenih koje odnose na bezbjednost i zdravlje na radu kao i drugih nepredvidjenih dešavanja, tokom procesa rada, za koja Predstavnik zaposlenih za ZZNR treba da bude upoznat, mora da se uključi u rješavanje nastalog problema, reaguje u pravcu menadžmenta i informiše reprezentativni sindikat.

2. Aktivnosti Predstavnik zaposlenih za ZZNR

Predstavnik zaposlenih za ZZNR, dužan je da do kraja prvog kvartala tekuće godine izvjesti menadžment i reprezentativni sindikat, o ukupnom stanju zaštite i zdravlja na radu, kroz Izvjestaj, za predhodnu godinu. Izvještaj sadrži oblasti, koje su sadržane u nastavku:

2.1 Normativna infrastruktura

- Akt o procjeni rizika za sva radna mjesta u EPCG AD,
- Pravilnik o zaštiti i zdravlje na radu,
- Normativ sredstava i opreme lične zaštite na radu,
- Program osposobljavanja za bezbjedan rad,
- Uputstvo za bezbjedan rad u elektroenergetskim objektima,
- Preduzetni planovi,
- Operativno uputstvo za upravljanje akumulacijama i retezijama HE Perućica radi zaštite od poplava,
- Operativno uputstvo za upravljanje akumulacijom HE Piva radi zaštite od poplava,
- Kriterijumi za dodjelu pomoći zaposlenima.

2.2 Osposobljavanje zaposlenih za bezbjedan rad

Tabela 1 Prikaz broja zaposlenih po organizacionim djelovima osposobljenih za bezbjedan rad u toku 2022.godine

red. broj	Naziv organizacionog dijela EPCG AD	Broj zaposlenih koji su osposobljeni za bezbjedan rad u toku 2022. godine	Osposobljavanje izvršio
1.	HE Perućica	60	EPCG
2.	HE Piva	64	EPCG
3.	TE Pljevlja	99	EPCG
4.	OC Direkcije	81	EPCG
5.	FC Snabdijevanje	57	EPCG
6.	FC Proizvodnja	17	EPCG
UKUPNO:		378	

Zapažanja i preporuke: Komisije su kvalitetno obavile organizaciju zaposlenih za polaganje kao i sami proces polaganja. Aktivnosti teku po definisanom postupku, iako je povećan broj zaposlenih koji moraju da polažu. Kao poboljšanje, potrebno je uraditi reviziju materijela iz ove oblasti, skriptu, napraviti obuke sa zaposlenima prije polaganja i uraditi nove testove za polaganje.

2.3 Zdravstveni pregledi zaposlenih

Tabela 2 Prikaz broja zaposlenih po organizacionim djelovima koji su izvršili zdravstveni i sanitarni pregled u toku 2022.god.

Red.br.	Naziv organizacionog dijela EPCG AD	Vrsta zdravstvenog pregleda i broj pregledanih zaposlenih				
		Prethodni pregled	Periodični pregled	Sanitarni pregled	Vanredni pregled	Pregled izvršen u ustanovi
1.	HE Perućica	24	118	-	-	DZ Nikšić DZ Kolašin
2.	HE Piva	7	93	-	-	DZ Nikšić
3.	TE Pljevlja	6	154	-	-	DZ Pljevlja
4.	OC Direkcije	2	61	13	-	DZ Nikšić
5.	FC Snabdijevanje	-	-	-	-	-
6.	FC Proizvodnja	-	-	-	-	-
UKUPNO:		39	426	13	-	

Zapažanja i preporuke:

Za ovu oblast nema dodatnih predloga-preporuka.

2.4 Povrede na radu

U toku 2022 godine u EPCG AD dogodilo se 5 povrede na radu. U donjoj tabeli dat je prikaz broja povreda na radu po organizacionim djelovima koje su se dogodile u navedenom period.

Tabela 1 Pregled broja povreda na radu u 2022 godini

Red. broj	Naziv organizacione cjeline	Broj povreda po organizacionim djelovima	Klasifikacija povreda			
			lakša	teža	bez ocjene	sa smrtnim ishodom
1.	HE Perućica	1	-	-	1	-
2.	HE Piva	-	-	-	-	-
3.	TE Pljevlja	1	-	-	1	-
4.	OC Direkcije	3	3	-	-	-
5.	FC Snabdijevanje	-	-	-	-	-
6.	FC Proizvodnja	-	-	-	-	-
UKUPNO		5	3	-	2	-

Tabela 2 Pregled broja povreda na radu u 2021 godini

Red. broj	Naziv organizacione cjeline	Broj povreda po organizacionim djelovima	Klasifikacija povreda			
			lakša	teža	bez ocjene	sa smrtnim ishodom
1.	HE Perućica	1	1	-	-	-
2.	HE Piva	-	-	-	-	-
3.	TE Pljevlja	-	-	-	-	-
4.	OC Direkcije	1	1	-	-	-
5.	FC Snabdijevanje	-	-	-	-	-
6.	FC Proizvodnja	-	-	-	-	-
UKUPNO		2	2	-	-	-

Zapažanja i preporuke:

Nijesmo imali teže povrede i povrede sa smrtnim ishodom, za navedene godine. Upoređivanjem podataka vidimo da se 2022. godini dogodilo nešto više povreda na radu u odnosu na prethodnu godinu, u pitanju su lakše povrede. Proces evidentiranja povreda na radu vrše Stručna lica za ZZNR, po organizacionom djelovima, taj proces teče ugodno. Obavezan je uporedni pregled u odnosu na prethodnu godinu. Tabela u kojoj se nalazi pregled broja povreda na radu za navedenu godinu, uvijek se upoređuje sa prethodnom godinom, zbog jasnog uvida u eventualna odstupanja sa brojem povreda. U slučaju značajnih razlika u broju povreda, ili u slučaju smrtnih povreda, obavezno se radi detaljna analiza sa Stručnom službom za ZZNR, utvrđivanje uzroka, preventivnog djelovanja, preduzimanje konkretnih mjera, koraka, za sprečavanje potencijalnog ponavljanja.

2.5 Sredstva i oprema kolektivne i lične zaštite na radu za 2022. godinu

- HE Piva,
- HE Perućica
- TE Pljevlja,
- OC Direkcije,
- FC Snabdijevanje,
- FC Proizvodnja.

Obavljeno je ispitivanje svih kolektivnih zaštitnih sredstava koja se koriste u TEP.

Zapažanja i preporuke: Nabavka i raspodjela potrebnih količina ličnih i kolektivnih sredstava i opreme zaštite na radu je prošla u skladu sa Normativom iako je bilo određjenih problema sa procesom nabavke. Potrebno završiti potrebne nabavke u ovoj godini.

2.6 Ispitivanje uslova radne sredine za 2022. godinu

- HE Piva,
- HE Perućica
- TE Pljevlja,
- OC Direkcije,
- FC Snabdijevanje,
- FC Proizvodnja.

Zapažanja i preporuke: Ispitivanje uslova radne sredine u 2022.god. je teklo u skladu redovnom kontrolom isteka rokova kontrole, tj. u skladu sa Zakonom. U HE Perućica je shodno odgovarajućem Pravilniku, izvršeno ispitivanje uslova radne sredine u zimskom i ljetnjem režimu rada. Ispitivanje je izvršila ovlašćena organizacija "Institut za crnu metalurgiju" AD Nikšić. Ispitivanja u zimskom režimu rada realizovana su u periodu decembar 2021. – januar 2022., dok su ispitivanja u ljetnjem režimu rada realizovana u periodu avgust – septembar 2022. godine. Nakon završenih ispitivanja, ovlašćena organizacija je dostavila stručne nalaze.

2.7 Procedure, uputstava i zapisi iz oblasti zaštite i zdravlja na radu u skladu sa IMS-om

Stručna lica za ZZNR su izvršila potrebnu reviziju dokumenata sistema kvaliteta IMS (procedura) koje se odnose na ZZNR, a to su sljedeće procedure:

- IMS.PR11 Istraživanje incidenata
- IMS.PR12 Identifikacija opasnosti, ocjenjivanje rizika i upravljanje rizicima
- IMS.PR13 Postupak u slučaju povrede na radu
- IMS.PR14 Organizovanje i sprovođenje ljekarskih i sanitarnih pregleda zaposlenih
- IMS.PR18 Osposobljavanje zaposlenih za bezbjedan rad
- IMS.PR20 Pregled i ispitivanje sredstava za rad i ispitivanje uslova radne sredine
- IMS.PR21 Upoznavanje izvođača radova i vršioca usluga sa mjerama zaštite i zdravlja na radu i mjerama zaštite i spašavanja

U EPCG AD je izvršena resertifikaciona provjera IMS-a od strane sertifikacionog tijela JUQS-Beograd. Nakon uspješno završene provjere izvršen je i transfer sertifikata sistema menadžmenta kvalitetom, sistema menadžmenta životnom sredinom i sistemom menadžmenta sistemom bezbjednošću i zdravljem na radu.

Zapažanja i preporuke: Potrebno je nastaviti sa daljom razradom ove oblasti kroz reviziju postojećih, izradu novih procedura, uputstava i zapisa.

2.8 Zaštita i spašavanje

Oblast Zaštita i spašavanje predstavlja vrlo bitan segment u smislu prevencije rizika za zaposlene i infrastrukturu kompanije. Rizike koji se mogu potencijalno desiti treba preduprijediti kroz preventivne aktivnosti menadžmenta i zaposlenih, zatim primjenu mjera i radnji koje su propisani Preduzetnim planovima i drugim aktima, dokumentima kompanije. EPCG AD je formirala Preduzetnu jedinicu, u skladu sa preporukama koje smo imali kroz usvojene Preduzetne planove. Nadležnosti Preduzetne jedinice je upravljanje rizicima u kompaniji, interna i eksterna komunikacija, reagovanje u vanrednim situacijama, obuke zaposlenih, nabavka opreme i sredstava za zaštitu i spašavanje, izrada internih normativnih akata, planova, procedura, uputstava, tj. permanentno podizanje nivoa bezbjednosti zaposlenih, opreme, objekata tj. infrastrukture. Formiranje Preduzetne jedinice predstavlja dobru osnovu za dalje aktivnosti iz ove oblasti.

Zapažanja i preporuke: Potrebno je nastaviti dalje aktivnosti na unapređenju sistema zaštite i spašavanja u smislu primjene mjera-preporuka iz odobrenih Preduzetnih planova. Napravljen je dobar iskorak u organizacionom smislu formiranjem Preduzetne jedinice, treba nastaviti sa daljim aktivnostima prvenstveno u operativnom pravcu koji treba da bude uskladjen sa procesima unutar kompanije.

2.9 Dezinfekcija, dezinfekcija, deratizacija, eradikacija (DDDE)

- HE Piva,
- HE Perućica
- TE Pljevlja,
- OC Direkcije,
- FC Snabdijevanje,
- FC Proizvodnja.

Zapažanja i preporuke: DDDE mjere se sprovode ustaljeno, nije bilo zastoja ili nekih nepredvidjenih dešavanja iz ove oblasti.

2.10 Inspekcijski nadzor

- HE Piva,
- HE Perućica
- TE Pljevlja,
- OC Direkcije,
- FC Snabdijevanje,
- FC Proizvodnja.

Zapažanja i preporuke: U toku 2022.godine izvršen je jedan inspekcijski nadzor za radove na ekološkoj rekonstrukciji TE „Pljevlja“, o kome je sačinjen Zapisnik o izvršenom inspekcijskom pregledu, po kome nisu utvrđene nepravilnosti kod Investitora – EPCG - TE „Pljevlja“. Iako je u prošloj godini bio samo jedan inspekcijski nadzor, potrebno je konstantno podizati nivo odgovornosti-svijesti kod svih zaposlenih, u hijerarhiji od vrha kompanije pa do radnih mjesta sa najmanjom odgovornosti, o obavezi izvršenja svih aktivnosti, da ne bi dolazili u zonu odgovornosti pred Zakonom, prilikom redovnih ili vanrednih kontrola od strane inspekcijskih organa.

3. Izvještaj

Iz prikazanog sadržaja aktivnosti Predstavnik zaposlenih za ZZNR vidimo da su obuhvaćene sve oblasti koje se tiču zaštite i zdravlja na radu unutar kompanije ili bolje reći svega, što mora da radi jedna kompanija iz ove oblasti, u skladu sa Zakonom. Povrede na radu predstavljaju najosjetljiviji segment dobrog funkcionisanja jednog poslovnog sistema. Iz tabelarnih podataka, vidimo da imamo prihvatljiv broj povreda na radu i da se nalazimo i dalje u zoni visoke bezbjednosti na radu, naročito ako znamo da su povrede bile lakše, a da imamo značajno veći broj zaposlenih nego u predhodnim godinama. Proces polaganja zaposlenih za osposobljenost za bezbjedan rad, teče ustaljenom dinamikom iako imamo značajno veći obim posla u ovom dijelu.

Stručna lica za zaštitu i zdravlja na radu iz proizvodnih djelova- elektrana, vraćena su organizaciono elektranama i nijesu više dio krovne Sužbe za ZZNR, što nas može dovesti u neku vrste dileme, šta je bolje po kompaniju.

Većina evidencije iz oblasti ZZNR su ažurirane, što predstavlja napredak, potrebno ih finalizovati, nakon konačne sistematizacije. Dugotrajne tenderske procedure, usporavaju procese u smislu rokova potrebnih za obavljanje tih aktivnosti. Potrebno nastaviti aktivnosti na pojednostavljenju zahtjeva, prilikom javnom oglašavanja, vodeći računa da ne ugrozimo kvalitet, kvantitet i rokove. Napredak je napravljen u smislu edukacije zaposlenih, odlaskom određenog broja zaposlenih koje se bave navedenim poslovima, na kvalitetne naučne skupove, konferencije. Uspješno je izvršena resertifikaciona provjera IMS-a od strane sertifikacione kuće JUQS Beograd.

Ukupan sistem Zaštite i zdravlja na radu, kao i povezanih oblasti sa njom, možemo posmatrati, da je na nivou sa kojim možemo biti zadovoljni.

4. Zaključak

Zakonom o zaštiti i zdravlju na radu uređuje se sistem zaštite na radu svih poslodavca u Crnoj Gori. Uredjuju se opšta načela prevencije i pravila zaštite na radu, obaveze poslodavca, prava i obaveze zaposlenih i predstavnika

zaposlenih za zaštitu i zdravlje na radu. Svrha Zakona o zaštiti i zdravlju na radu je sistemsko unapređivanje bezbjednosti, zaštite i zdravlja zaposlenih lica, sprječavanje povreda na radu, profesionalnih bolesti i drugih bolesti u vezi s radom. Zbog unapređenja bezbjednosti i zaštite zdravlja na radu, kroz normativna akta kompanije, propisana su opšta načela sprječavanja rizika na radu, pravila za uklanjanje uzročnika rizika, postupci osposobljavanja zaposlenih, kao i postupci obavještanja i savjetovanja zaposlenih, preko njihovih predstavnika. EPCG AD-Nikšić je prepoznala potrebu da dodatno poboljša bezbjednost svojih zaposlenih, kroz imenovanje Predstavnik zaposlenih za ZZNR, na predlog reprezentativnog sindikata, SOZ EPCG. Sindikat je shodno Zakonu o ratifikaciji Konvencije Međunarodne organizacije rada br. 135 o zaštiti i olakšicama koje se pružaju predstavnicima radnika u preduzeću, imenovao Predstavnik zaposlenih za ZZNR, u martu 2016. godine. Predstavnik zaposlenih za ZZNR mora biti kompetentna, stručna i odgovorna osoba, koja vodi računa o obavezama i pravima zaposlenih, ali isto tako i kompanije. Njegove aktivnosti se sagledavaju kroz sprovođenje humanog, socijalnog i ekonomskog aspekta, u smislu zadovoljenja potreba poslodavca i zaposlenog.

Humani aspekt:

Raditi u humanim uslovima predstavlja zadovoljstvo za svakog zaposlenog, a isto tako i uspjeh za organizatora procesa rada, tj. poslodavca. Motivacija zaposlenih u ravnopravnom ambijentu, dobra obučenost, lična zaštitna sredstva, pravilna procjena rizika, preventivne mjere, takodje predstavljaju, osim obaveznog i human pristup radu.

Socijalni aspekt:

Socijalni značaj se izražava kroz, kolektivno osiguranje, liječenje zaposlenih koji se povrijede, izgube život na radnom mjestu, zaposlenih koji obole od profesionalnih bolesti i drugih bolesti u vezi sa radom, odnos prema porodicama nastradalih.

Ekonomski aspekt:

Ekonomska dimenzija bezbjednosti i zdravlja na radu sagledava se preko prepoznavanja radnih mjesta sa otežanim uslovima rada od strane stručnih lica u saradnji sa Predstavnikom zaposlenih za ZZNR, kroz uvećanje zarade ili neke druge vrste nadoknade, stimulansa, od strane poslodavca, zatim posledica povreda na radu, profesionalnih i drugih bolesti, koji zavise od težine takvih povreda kao i drugih oboljenja tj. posledica koje je dobio zaposleni na radnom mjestu. Finansijsku pomoć zaposleni može da dobije od strane poslodavca, koristeći pravo koje propisuju „Kriterijumi za dodjelu pomoći zaposlenima“ u slučaju lakše i teže bolesti zaposlenog ili člana uže porodice. Novčana pomoć od strane sindikata. Vrlo često u EPCG AD, reprezentativni sindikat igra veoma humanu ulogu u smislu pomoći zaposlenima i njihovim porodicama u slučaju teških povreda na radu, smrtnih slučajeva ili nekih drugih dešavanja zaposlenih u kompaniji ili članova njihovih porodica, kada je potrebno izraziti solidarnost.

Kao što možemo vidjeti iz navedenog, spoj koji je neodvojiv po ovim pitanjima u našoj kompaniji je Predstavnik zaposlenih, reprezentativni sindikat sa jedne strane, zaposleni i poslodavac sa druge strane.

5. Literatura

- Zakon o zaštiti i zdravlju na radu („Sl.list CG“, broj 34/14 i 44/18);
- MOR- Konvencija 135 (Zakon o ratifikaciji konvencije međunarodne organizacije rada br. 135 o zaštiti i olakšicama koje se pružaju predstavnicima radnika u preduzeću);
- MOR- Konvencija 155 (Zakon o ratifikaciji konvencije međunarodne organizacije rada broj 155 o zaštiti na radu, zdravstvenoj zaštiti i radnoj sredini);
- Zakon o radu (Sl.listCG", broj 74/2019, 8/2021, 59/2021, 68/2021 i 145/2021);
- Pravilnik o zaštiti i zdravlju na radu u EPCG.